

A group of seven young girls are lying on their backs on a dark, textured grassy field. They are all wearing white, short-sleeved dresses with ruffled details. The girls are arranged in a loose circle, looking towards the camera with various expressions. The lighting is soft and natural, suggesting an outdoor setting during the day.

DNS DEN
NATIONALE
SCENE

ARTHUR MILLER

HEKSEJAKT

KJÆRE PUBLIKUM

Det er ei stor glede å kunne ynskje dykk velkomne til ein storslagen klassikar av tidlaus kvalitet.

Arthur Miller si mektige forteljing utspelar seg i Salem i 1692 og tek føre seg historiske hendingar i det som skulle bli slutten på dei amerikanske hekseprosessane. Miller skreiv stykket ut frå egne erfaringar med McCarthy-prosessane i femtitalets USA. Saman med andre intellektuelle og kunstnarar opplevd han å bli forfylgt for sine meiningar. Trusselen frå regimet hadde ein utfriande utveg. Dersom ein var villig til å angje vener og kollegaer ville ein sjølv få ein mildare dom. Slik syner dette historiske dramaet korleis kampen om makt aldri eigentleg endrar seg. Enkeltmenneske sin integritet står for fall når frykta tek overhand og undertrykkande krefter vil skrive si eiga sanning fram.

For i all undertrykking er frykt det mektigaste våpenet som finns. Den som vinn kontrollen over historieforteljinga vinn kontrollen over samfunnet. Jakta på syndebukkar held fram rundt oss i 2024 og sanninga vert gong på gong det første offeret i kampen om prestisje og kontroll.

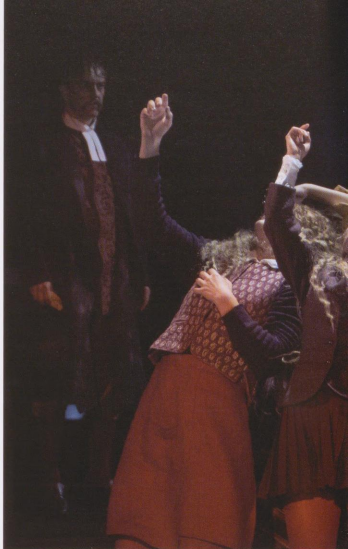
I Salem vert eit lite samfunn sprengt til øydelegging av falske skuldingar og massesuggesjon. Det er brutalt. Eg håpar du vil bli gripen av det vi vil dele med deg og eg håpar Millers klassikar vil kaste eit lys over kva som er sanning og kva som er integritet for oss. For kvar enkelt av oss – og for det større oss som er vårt fellesskap og samfunn.

Vi er mange her på DNS som brenn for å gje dykk sterke opplevingar. Eg er særleg stolt over dei engasjerte menneska som under leiing av husinstruktør Miriam Prestøy Lie har investert si innleving og sine kunstnarlege evner for å løfte denne forteljinga fram til oss i dag.

Velkommen i teateret.

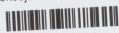

Solrun Toft Iversen
Teatersjef

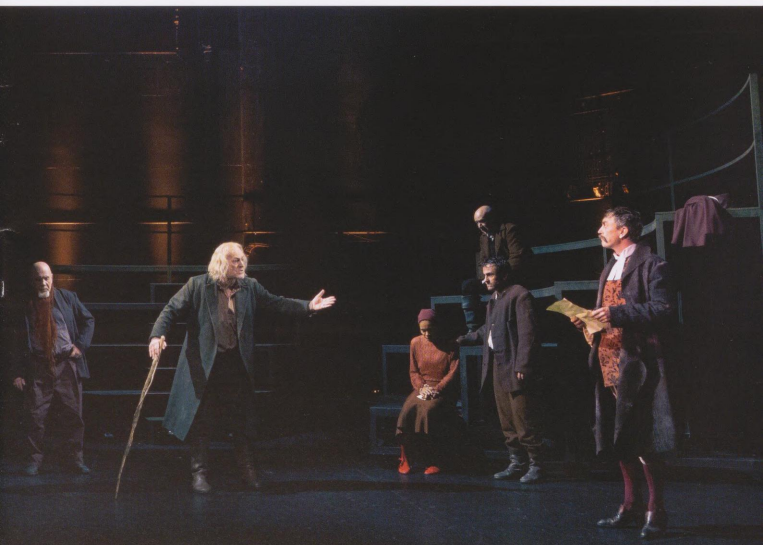

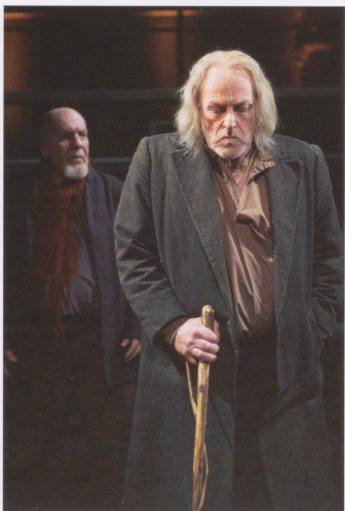
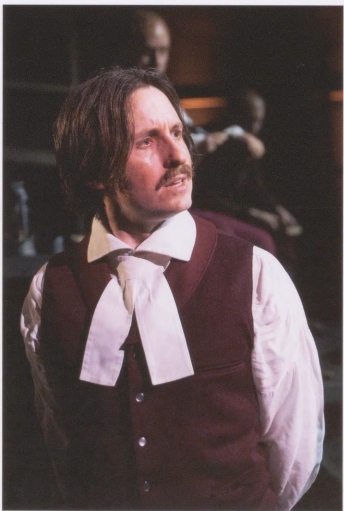
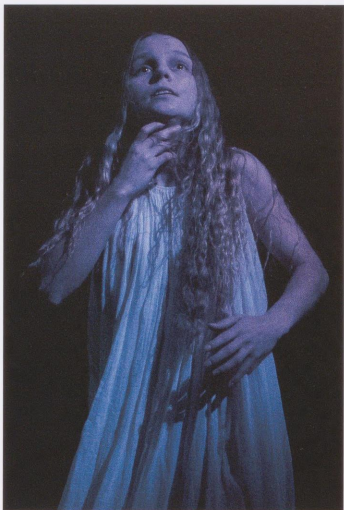
Publikumsoplysnings

Heksejakt : av Arthur Miller

25g013320

HEKSEJAKT

Av Arthur Miller

Oversatt av Peter Magnus

Regi: Miriam Prestøy Lie

Scenografi: Olav R. Myrtvedt

Kostymedesign: Alva Walderhaug Brosten

Komponist/ Lyddesign: Selma Frida Stang

Koreograf: Ane Evjen Gjøvåg

Lysdesign: Arne Kambestad

Dramaturg: Kjersti Gulliksrud

Inspisient: Sandra Olea Jakobsen /

Reny M. Gaassand Folgerø

Maskør: Tonje Mari Ingvaldsen

Kostymeansvarlig: Linn Therese Michelsen

Lydtekniker: Rune Bjørøy

Lysmester: Ida Charlotte Brønn / Dag Tømmerbakke

Sceneteknisk ansvarlig: Helge Kvamme

Rekvisitør: Espen Roen

Sufflør: Birte Valkyrje Rolland

Teaterforlag: Nordiska ApS

Musikken i stykket

I forestillingen hører du nykomponert musikk av Selma Frida Stang, samt to religiøse folketoner hun har arrangert for anledningen. Den latinske teksten som blir brukt i noen av sangene er hentet fra den katolske messen for de døde, Rekviem.

Jeg ser deg, o Guds lam 1765

Religiøs folketone, arrangert av Selma Frida Stang.

Tekst av Brorson.

Jesus gjør meg stille

Religiøs folketone etter Ragnar Vigdal, arrangert av

Selma Frida Stang.

Lacrimosa

Tekstutdrag hentet fra den katolske dødsmissen Rekviem.

Premiere 19. oktober 2024, Store Scene

Varighet: Ca. tre timer (inkl. pause)

PÅ SCENEN

Jonatan Filip
Pastor Parris

Tomine Mikkeline Eide
Betty Parris

Katrine Lunde Mackenzie
Tituba

Kristi-Helene Engeborg
Abigail

Irene Waage
Ann Putnam

Kristoffer Sagmo Aalberg
Thomas Putnam

Sacha Slengesol Balgobin
Mercy Lewis

Maria Agwumaro
Mary Warren

Tormod Løvold
John Proctor

Sissel Ingri Tank-Nielsen
Rebecca Nurse

Stig Amdam
Giles Corey

Knut Erik Engemoen
Pastor John Hale

Siren Jørgensen
Elizabeth Proctor

Jon Ketil Johnsen
Francis Nurse

Jonas Fuglevik
Urstad
Ezekiel Cheever

Sverre Røssummoen
Lensmann Herrick

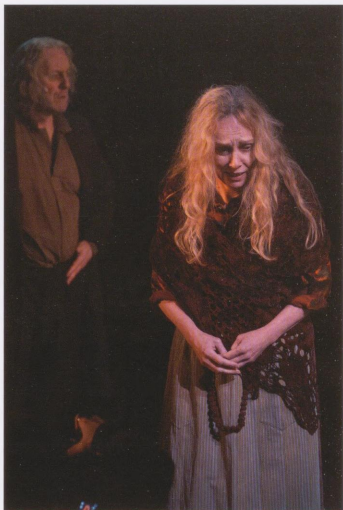
Hugo Mikal Skår
Viseguvernør
Danforth

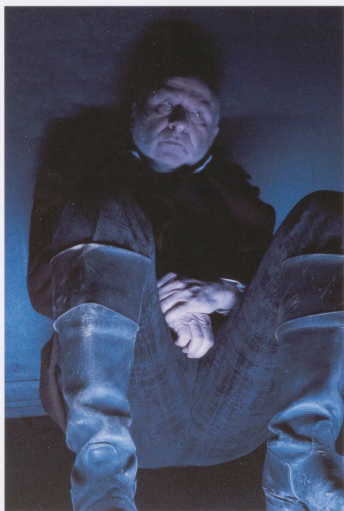

Ingrid Bruland
Hjellestad
Susanna Walcott

Jentekor:

Cecilia Strønen Damm
Mathilde Strønen Damm
Selma Strønen Damm
Emmelin Martsteen
Andrea Othilie Wilhelmsen Grøtnes
Elly Selvik Hellesøy

ARTHUR MILLER OG HEKSEJAKT

Den nordøstlige delen av USAs kystlinje var på syttenhundretallet kjent som New England. New Englands befolkning i 1692 var ikke større enn at hele populasjonen ville fått plass på et stort fotballstadion. Og nesten alle av disse var puritanere.

Puritanerne var en fraksjon av engelsk protestantisme som mente at reformasjonen ikke hadde gått langt nok. De ville fjerne enhver form for katolisisme som var igjen i protestantismen. Derfor ble trosretningen forfulgt på to fronter: både av katolikker og protestanter. Derfor endte mange puritanere med å flykte over Atlanteren til USA og New England for å fritt kunne utøve det de mente var den «rene», eller «pure», formen for protestantisme.

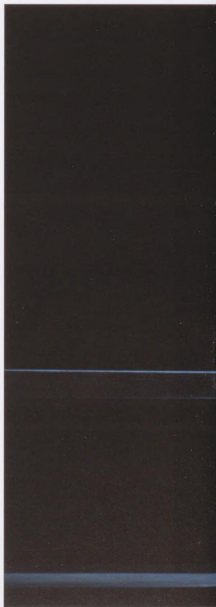
Puritanerne hadde en streng og snever oppfatning av religion og moral, hvor Det gamle testamentet spilte en stor rolle. For dem var Guds lov den høyeste lov, og djevelens eksistens var i høyeste grad helt reell. Man tvilte like lite på bibelens ord, som man tvilte på overnaturlig og onde krefter.

I januar 1692 i Salem, Massachusetts ble en gruppe unge jenter syke. De faller ubevisste om, får voldsomme anfall og skriker ut. I det strengt puritanske samfunnet betød de uforklarlige symptomene at djevelen var på ferde, og det gikk ikke lang tid før anklager om heksekunster spredte seg i Salem. Massehysteri slo om seg, gammelt fiendskap og sjalusi fikk ny næring. Den første henrettelsen fant sted i juni, og den siste i september samme år. Da hadde 14 kvinner, 5 menn og 2 hunder blitt henrettet for heksekunster. En mann ble i tillegg knust av tunge steiner under forhør.

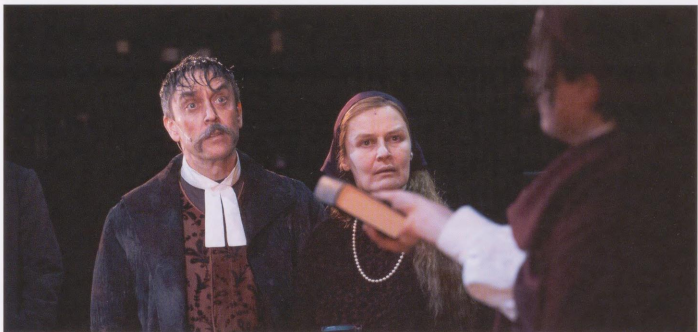
Over 250 år senere, i 1950-tallets USA intensiveres jakten på kommunister og kommunistiske sympatisører, ledet av den amerikanske senatoren Joseph McCarthy. Tilhengerne av mccarthyismen brukte alle midler for å finne disse «røde avvikerne» i samfunnet: overvåkning, yrkesforbud og internering. Og akkurat som i Salem 1692 ble de anklagede presset til å tilstå for å slippe straff, og til å angi andre. Arthur Miller havnet selv i mccarthyismens søkelys og måtte møte for granskingskommisjonen Un-American Activities Committee. Denne komiteen var alltid på leting etter nye navn, og uttrykket «naming names» ble et kjent begrep i amerikansk politikk. Miller nektet å navngi noen.

Med dette historiske bakteppet ferdigstilte Arthur Miller Heksejakt i 1953, og måtte møte for granskingskommisjonen i 1956. Han skrev senere:

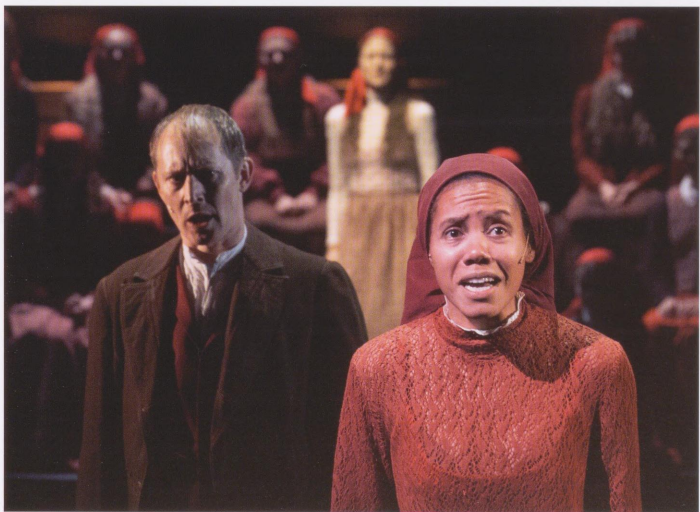
«Det var ikke bare fremveksten av mccarthyismen som motiverte meg, men noe som for meg fremstod langt mer merkelig og mystisk. Nærliggende det at en politisk kampanje fra ytre høyre var i stand til å skape, ikke kun frykt, men også en ny subjektiv virkelighet som antok nærmest religiøse størrelser. At en sak fremført av latterlige, patetiske menn, var i stand til å lamme tanken selv. Og mest av alt, verre enn alt annet, var det at ens samvittighet ikke lenger var en privatsak, men et statsanliggende.»

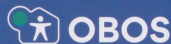

Fordeler hele livet

Som OBOS-medlem stiller du foran i køen den dagen du skal kjøpe egen bolig.
Du får også en rekke andre fordeler alle de årene du ikke benytter deg av forkjøpsretten.

- Inntil 50% rabatt på bolig- og kulturtilbud
- Svært gode betingelser på lån, sparing og forsikring
- Forkjøpsrett på ca 90.000 nye og brukte OBOS-boliger

Les mer på obos.no/blimedlem

Den Nationale Scene, Pb 78, Sentrum, 5803 Bergen, tlf: 55 54 97 00

Billetter: dns.no, tlf: 55 60 70 80, dns@dns.no

Ansvarlig redaktør: Solrun Toft Iversen

Foto: Sebastian Dalseide

Trykk: Aksell AS | Med forbehold om endringer og trykkfeil